

ERHAN ÖZMEN
Türkiye Un Sanayicileri
Federasyonu Başkanı

Ülkemiz yaptığı atılımlarla bugün dünyanın sayılı un ihracatçılarından birisi haline gelmiş durumda. Buğday ve ekme konusunda kamuoyunu aydınlatmak toplum sağlığı açısından büyük bir öneme sahip bulunuyor...

Buğday ve ekme

2013 yılında dünya un ihracatında yeni bir rekora imza attık. Bu bir rastlantı değil. İhracatımıza 2000 yılı başlarından itibaren baktığınızda, özellikle 2005 yılından sonra büyük bir sıçrama gösterdiğini ve yeni bir platoya oturduğunu görüyoruz. Bu plato bizlere dünya liderliğini ele geçirdiğimiz düzeyi yansıtmaktadır. Dünya buğday üretim, tüketim ve stoklarındaki gelişmelerle ticarete konu olması ve Türkiye'deki buğday üretiminin mevsimsellik göstermesi nedeniyle bu liderlik düzeyinde küçük yüzdelere sapmalar meydana gelse de, bu bizleri yıldırmamış, bizi daha da sabırlı yapmış ve zorluklarla baş edebilme kabiliyetimizi artırmıştır.

En yakın rakiplerini açık ara geçen, coğrafi özelliğini fırsata çeviren Türkiye, 100'ü aşkın ülkeye ihracat yapıyor ve ihracat pazarı Afrika'dan Asya'ya hatta Latin Amerika'ya çok geniş coğrafyalara yayılıyor. Dolayısı ile ülkemiz, ihracat yelpazesi çok geniş ve renkli bir yapıya sahip olmasıyla da övgüleri ve her türlü desteği hak ediyor.

Türkiye 2013 yılında ihracatını 101 farklı ülkeye gerçekleştirirken Kazakistan'ın ihracat yaptığı ülkelerin sayısı 12 ile sınırlı kaldı. Ayrıca Ocak- Aralık dönemi kümülatif verilerine göre, ihracat miktarı ve tutarında Türkiye Kazakistan'ın önünde yer alıyor. 2,144 M/T ihracat ile 950 milyon dolar gelire karşılık 1,814 M/T ihracat ve 560 milyon dolar gelir. Öyle ki elde edilen kazancın yaklaşık iki katı olması dikkat çekmekte, kalite farklılığı neticesinde birim fiyatlardaki büyük ayrılık da Türk ununun değerini göstermekte. 2012 yılı verilerine göre, Avrupa Birliği'nde \$/ton birim fiyatı 529, Kazakistan'da 270, Türkiye'de ise 422'dir. Burada bize ilave bir görev düşmektedir, kaliteyi artırmak... Önümüzdeki 2013 hedefi olarak birim fiyatlarımızı AB'nin üzerine çıkarmalıyız.

BUĞDAY

Geldiğimiz noktada dünya ve Türkiye'de farklı mevsimsel dönüşümler yaşamaktayız. Yoğun kış koşullarının yaşandığı ülkeler, sel felaketleriyle zarar gören tarım arazileri ile kuraklık endişelerinin ciddi boyutlara ulaştığı bizim de içinde bulunduğumuz ülkeler grubu. Bu dengesizlik içinde hasat başında dünya hububat piyasasındaki iyimser beklentilerin fiyatlar üzerinde olumlu etkisi görülürken daha sonra hasat sırasında beklenmeyen yağışların kaliteyi olumsuz etkilemesi, kışlık ekilişlerin gecikmesi, Latin Amerika'da üretim miktarlarının düşmesi buğday fiyatlarının yükselmesine ve dalgalı bir seyir oluşmasına yol açmış bulunuyor. Önümüzdeki sezona ilişkin olarak da iklim

koşulları başta olmak üzere fiyatlardaki dalgalanmaların devam edebileceği beklentisi mevcut.

Gerek Türkiye'de yaşanan iklimsel zorluklar gerekse dünya arz ve talebi yakından takip ediliyor. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ve Toprak Mahsulleri Ofisi ile görüşmeler yapılmakta, bölgelerimiz ve Türkiye geneline ilişkin görüş alışverişi içerisinde bulunuyoruz. Bu noktada sektörümüzü endişeye sevk edecek bir durumun söz konusu olmadığını sizlere temin etmek isterim. Risk oluşması söz konusu olduğunda gerek iç gerekse dış piyasalara yönelik gerekli tedbirler ve politika uygulamaları yürürlüğe girecektir.

EKMEK

Özellikle son zamanlarda, un ve ekme konusundaki bilgi kirliliği can yakan boyuta ulaşmış bulunuyor. Bu konu ile mücadele etmek, mesleki ve etik sorumluluk taşıyan herkesin görevi. Bir bilim adamının etik olarak sorumluluğu, bir bilgiyi topluma aktarmadan önce, konuyu kendi süzgecinde, bilimsel veriler eşliğinde değerlendirmek ve irdelemektir. Gerek unun üretimi, gerekse ekme tüketimi ile ilgili gerçekliği ispatlanmamış negatif veya şifahi özelliklerini vurgulayan sözde pozitif bilgilerle toplumun kafası karıştırılıyor. Ne yazık ki, medya aracılığı ile toplumda kafa karışıklığı yaratan bu kişilerin ön plana çıkarılması belli bir alanda lisans ve üstü eğitim almış kişilerdir. Kamu otoritesi başta olmak üzere tüm taraflar, toplumun gıda ve gıda üretimi ile ilgili gerçek bilgiye zamanında sürekli ulaşması için çalışmalı, tüketicilerin güvenilir bilgiye ulaşması güvence altına alınmalıdır.

'Ekme' ve 'dengeli beslenme' birbirinden ayrılamayacak iki kavramdır. Ateşimizden bizlere miras kalan ekmeğimizin değeri ve öneminin bilincinde olunmalı ve konunun uzmanlarının belirttiği gibi ekmeğin dengeli ve sağlıklı beslenme profilinde olmazsa olmaz bir değer olduğunun altı her fırsatta çizilmelidir.

Sonuç olarak bizler özel sektör ve sivil toplum kuruluşları olarak değerli akademisyenleri bir araya getirip kamuoyunu aydınlatmaya yönelik çalışmalar yapmaktayız. Yapmaya ve her türlü maddi desteği sağlamaya da inanca devam edeceğiz. Fakat kamu yetkilileri, halkın sağlığı ve doğru gıdaya ulaşması sürecinde bir numaralı yetkili ve sorumlu kişiler olarak, bu süreçte bu gruba yön vermeli ve gereken yaptırımları uygulamaya geçirmelidir.